

มติคณะรัฐมนตรี 2 มิถุนายน 2569

เรื่อง ขอบความเห็นชอบโครงการ Enhancing Environmental Security and Transboundary Cooperation in the Golok River Basin

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบเอกสารโครงการ Enhancing Environmental Security and Transboundary Cooperation in the Golok/Kolok River Basin (การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโก-ลก)

2. เห็นชอบให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติลงนามร่วมกับผู้แทนองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ในเอกสารโครงการ Enhancing Environmental Security and Transboundary Cooperation in the Golok/Kolok River Basin (การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโก-ลก)

ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขในเอกสารโครงการในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

สาระสำคัญของเรื่อง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ร่วมกับกรมชลประทานและการระบายน้ำประเทศมาเลเซีย จัดทำข้อเสนอโครงการ Enhancing Environmental Security and Transboundary Cooperation in the Golok/Kolok River Basin (การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโก-ลก) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) รอบที่ 7 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงจากน้ำท่วมและกระบวนการกัดเซาะในลุ่มน้ำข้ามพรมแดนและแผนการลงทุนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโก-ลก โดยมีองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) เป็นหน่วยบริหารโครงการ (GEF Agency) โครงการดังกล่าวได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกเป็นจำนวนเงิน 4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 48 เดือน โดยประเทศไทยและประเทศมาเลเซียจะร่วมสนับสนุนงบประมาณสมทบตามหลักเกณฑ์การสนับสนุนงบประมาณสมทบจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก คือ 1:7 (GEF Project Financing: Co-financing)

2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานประสานกลางเชิงปฏิบัติการ (Operational Focal Point) ของประเทศไทย มีหนังสือที่ ทส 0204.5/1413 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2566 แจ้งว่า กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกได้อนุมัติเอกสารโครงการแล้ว และขอให้พิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปโดยการหารือแนวทางการดำเนินโครงการร่วมกับ FAO ในฐานะ GEF Agency

3. FAO มีหนังสือ ที่ GCP/RAS/903/GFF ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2568 แจ้งว่า กองทุนสิ่งแวดล้อมโลกได้อนุมัติเอกสารโครงการฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งนำเสนอเอกสารโครงการ (Project Document) ซึ่งจะเป็นการลงนาม 2 ฝ่าย ระหว่าง FAO และ สทนช.

4. โครงการ Enhancing Environmental Security and Transboundary Cooperation in the Golok/Kolok River Basin (การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมและความร่วมมือข้ามพรมแดนในลุ่มน้ำโก-ลก) เป็นโครงการที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและระดับภูมิภาค (ไทย-มาเลเซีย) ในการบูรณาการจัดการทรัพยากรน้ำระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ โดยมีความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำและสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580) ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย และด้านที่ 5 การบริหารจัดการ โดยโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงจากน้ำท่วมและกระบวนการกัดเซาะในลุ่มน้ำข้ามพรมแดนและแผนการลงทุนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโก-ลก เนื่องจากลุ่มน้ำโก-ลก เป็นแม่น้ำระหว่างประเทศซึ่งอยู่ระหว่างประเทศ

มติคณะรัฐมนตรี 2 มิถุนายน 2569

ไทยและมาเลเซียมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ โดยมีกิจกรรมภายใต้การดำเนินโครงการประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

4.1 องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำฐานข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ร่วม เพื่อการบริหารจัดการอุทกภัยและการควบคุมการกัดเซาะ

4.2 องค์ประกอบที่ 2 การเสริมสร้างกลไกความร่วมมือในการควบคุมอุทกภัยและการจัดการการกัดเซาะระหว่างพรมแดน เพื่อให้มีข้อตกลงวิสัยทัศน์ระยะยาวและเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

4.3 องค์ประกอบที่ 3 ออกแบบโครงการนำร่องโดยใช้ธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solution: NbS) เพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัย การกัดเซาะตลิ่งน้ำ การตกตะกอนที่ปากแม่น้ำ การปนเปื้อนของน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และการสูญเสียบริการระบบนิเวศน้ำจืด

4.4 องค์ประกอบที่ 4 การจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมกัน โดยจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Action Program: SAP) สำหรับการบริหารจัดการข้ามพรมแดนของกลุ่มน้ำโขง-ลพบุรีร่วมกันเพื่อแก้ไขแนวโน้มความเสื่อมโทรมในลุ่มน้ำ

4.5 องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงข้ามภาคส่วนในเรื่องการติดตามตรวจสอบ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสมอภาคทางเพศภาวะ

4.6 องค์ประกอบที่ 6 การเสริมสร้างความเชื่อมโยงและการทำงานร่วมกันระหว่างโครงการเพื่อเป็นกลไกประสานงานกับโครงการและแผนงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก และส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

5. ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ คือ แนวทางและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นด้านปัญหาอุทกภัย และกระบวนการกัดเซาะในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง-ลพบุรี เพื่อจะนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน

ประโยชน์และผลกระทบ

1) การดำเนินโครงการดังกล่าวไม่มีผลก่อให้เกิดพันธกรณีทางกฎหมายที่มีผลผูกพันต่อรัฐบาลไทย โดยเป็นความร่วมมือเชิงสมัครใจภายใต้การสนับสนุนของกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก และมีองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเป็นหน่วยงานบริหารโครงการ ทั้งนี้ โครงการจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความเชื่อมั่นระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำข้ามพรมแดน

2) ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาองค์ความรู้และแนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำข้ามพรมแดนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัยและการกัดเซาะ ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเทคนิค การวิเคราะห์ข้อมูล และการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

3) โครงการจะก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง-ลพบุรี โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต่ออุทกภัยและการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมด้านการบูรณาการข้อมูล การประสานงานระหว่างประเทศ การดำเนินงานในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน